

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyenlő száma 2 K.

Felolós szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szervezet
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen!

Szemle.

A Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség: a fajú dolgos népe boldogulását, felvirágzását, a tiszta keresztény erkölcsök diadalmára juttatását jelentik a fenti szavak. Ennek dacára a politikai élet mai küzdelmes napjaiban is eljutott hozzánk azoknak a minden alapot nélkülöző, tendenciózusan beállított, lehetetlen támadásoknak erkölcsi harsonnája, melyet egyes, sőt több bújáló alakok, szinte remegve az irigységtől, s remegve attól, hogy a talaj teljesen kiesszik a lábuk alól, indítottak Szövetségünk ellen.

Hiszen tudjuk mi fáj a politika boszorkánykonyhájában sürgő-forgó honmentő uraknak, tudjuk nagyon jól, hogy a politika sötét úszungyeleiből előbújva, akár jóhiszemű naivitásból (ki hiszi el rójuk?), akár bárgyuságból, akár önszándékból, az volna leghőbb óhajlásuk, hogy Szövetségünk, amelynek harcos tábor a keresztény nemzeti eszmék alapján álló kisgazdánk és földmiveseink ezreit foglalja magában, eltűnne hölgyagos szemek elől, legáltalában a választások tártamára, hogy ne állanánk újjában kisdéd játékaiknak, hogy ne harsogjunk oda tiltakozó szavunkat átátomos aknamunkájuk ellen, hogy annál merészebben forgathassák idejétmúlt, rozsdás fringijukat, keresztény jelszó alatt ölelkezve a szabadkőművesekkel, liberálisokkal és demokráttákkal.

Ezt a szíveséget azonban hiába várják! Szövetségünk s annak minden egyes katonája örömmel, megalkuvást nem ismerő kitartással, a szebb jövőbe vetett hittel küzd, ha kell szenved és azon az úton halad továbbra is, melyet nemzetünk érdeke, kisgazdánk boldogabb jövőjének megalapozása, a tiszta keresztény erkölcs joggal megkövetel tőlünk s amit csak az az épület lehet szilárd s dacolhat minden viharral, melynek alapjai és pillérei erősek, éppen úgy Szövetségünk is csak erősebb, csak hatalmasabb lesz attól a sok hiába való támadástól, amelyben részesül. Amnyi sok szenvedés és viszontagság után, amikor porig alázott hazánkban a romok helyén megindult az újjáépítés munkája, minden szenvedés és támadás közepette is ökölbe szorult kezekkel, keresztényi hittel küzdünk nemes nagy ideáinkért, Nagymagyarorszáért s a fajú eljövendő boldogulásáért!

Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A fiumei kérdés rendezése.

Róma, márc. 11.

A minisztertanács egyöntetűen jóváhagyta a kormányok a fiumei kérdésben tett intézkedését, melyek a vallalt nemzetközi kötelezettségek elismerésére vonatkoznak. A lapok fiumi jelentése szerint *Giurati* még nem fogadta el a neki felkínált biztosságot, hanem meg akarja várni az olasz kormány döntését. Az *Epocha* Olaszország és Jugoszlávia előzetes megegyezését követeli. A *Jurnale del Itala* jelentése szerint az olasz kormány azt hozza fel, hogy egy olasz képviselőnek fiumei főbiztossá való kikiáltása nemzetközi okokból lehetetlen. A fiumei pártok erre elhatározták, hogy az új biztossal helyreállítják a fiumei kormányt és elrendeltetik az új választásokat. A *Idea Nazionale* felszólítja a konzultát, hogy utasítsa rendre az idegen prókátorok beavatkozását.

Francia hitel Ausztriának.

Páris, márc. 11.

A kamara pénzügyi bizottsága Poincaré nyilatkozatának meghallgatása után megszavazta az Ausztriának nyújtandó 65 millió franknyi hitelt.

A finn védkötelezettség.

Helsingfors, márc. 11.

A Wolf-ügynökség jelenti: A védkötelezettségről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasásának folytatása alkalmával a miniszterelnök kijelentette a birodalmi gyűlés előtt, hogy ez a törvény semmi esetre se harcias szellemű, Oroszország veszedelmet jelent Finnországra nézve. A két esztendőes szolgálati kötelezettség a katonai diktatura és a csapatelosztások következtében esedett. Az egyévi szolgálati időre vonatkozó javaslatot az új választások befejezéséig levették a napirendről. Így tehát a régi védkötelezettségi törvény, mely 15 havi általános szolgálati időt állapít meg és a külön csapatok számára pedig 18 hónapot — egyelőre továbbra is érvényben marad.

Az Egyesült Államok nem vesznek részt a genuai konferencián.

Páris, márc. 9.

New-yorki jelentés szerint az Egyesült Államok közölték, hogy a genuai konferencián nem fognak részt venni.

A keselyük,

melyek a háboru alatt katonáink bakancsától letiporva, dicsőséges fegyvereinktől széjjel verve, remegve, félve, majdnem kegyelemért esdve húzódtak mind távol és távolabb határainktól, melyek amikor az önmeghasonlás s a nemzetgyilkos forradalmak földre tepertek bennünket, ismét szárnyra kaptak; melyek a végzetes béke megkötésekor összeverődve fölény kerekedtek: most konkra éhesen itt vijjognak ismét nemzetünk árva feje fölött. Itt vijjog közöttük a leg-hívtányabb, a legnyomorultabb is, melynek hírért sem láttuk a csaták tűzében, itt áll tenyerét tartva, konkra várva még a görög is, mert hisz a szegény magyar vagyonból minden fosztogatónak kerül valami.

A nagy, a hatalmas, a gögjében fel-fuvalkodott, véletlen szerencséjében elbizakodott ántánt szigorú parancsot küldött hozzánk, hogy addig is, míg a végleges jóvátételt megállapítják, „előleg-képen“ kötelesek vagyunk a következő háziállatokat a „győző államoknak“ kiszolgáltatni:

Jugoszláviának: 3000 lovat, 6500 szarvasmarhát, 5000 juhót; Olaszországnak 6500 szarvasmarhát, 7000 sertést; Görögországnak (?) 750 darab lovat, melyeknek mai értéke körülbelül egy milliárd korona.

Adjunk! Mi a koldusok, a teljesen kifosztottak?! Én Istenem, de vajjon miből? Vajjon mit lehet elvenni a koldustól mást, mint koldussága hordozóját: életét? Mert vajjon mi maradt nekünk? Országunk kétharmad része idegenek prédája, kincses értékeinkből alig egy századrész, ami megmaradt, s ez az életre is kevés.

A gyalázatos néri bosszu üli feletünk tobzódó, tékozló halottai torát, kinez, gyötör, gyönyörködik fájdalmas vonaglásunkban. Az önkény fékevesztett dühe triumfál rajtunk és kéjelegve tépi, szakítja, marcangolja megmaradt, összesorvadt, bágyadt, beteg testünk, osztja, szórja két marokkal féltve őrzött, rejtgetett, parányi javainkat, tapodó, hajlongó koncleső társainak, kinunkon mosolygó gyáva boraitanak. Mit törődnek velünk, mit törődnek idegen rabigában szenvedő sok-sok milliónyi véreinkkel, elpusztított kulturánkkal, mit törődnek, hogy máról-holnapra élünk, hogy éhezünk, nyomorgunk, szenvedünk, mit törődnek ők! Nekik konc kell, ha ez mindjárt a szájunktól elvont utolsó szaraz, fekete kenyérdarab is.

Elviszik, elrabolják tőlünk kicsi házi-

állatainkat, melyeket a vesztett háboru óta gazdáink szorgalmas keze nevelt, elvisszük, hogy a szegény magyarnak még ünnepnap se állhasson hús az asztalán. Elvisszük táplálékunkat, igavonó barominkat, gyapjút adó juhainkat, elvisszük lassanként mindent, hogy minden concessio boldogan, gondtalanul éljen — még

a görög is! — csak a szegény, kifosztott, lerongyolódott magyar pusztuljon, vesztessen éhen.

Hát van még humanizmus, belátás, méltányosság, megértés, emberszeretet? Én úgy hiszem, hogy nincs, s úgy látom, hogy az ököljog korszakába süllyedtünk vissza.

D.

A mi nagygyűlésünk.

Az együttes gyűlés.

Február 19-én, délelőtt.

A következő előadó a nagygyűlésen nem jelenhetvén meg, helyette Dienes Sándor szerkesztő — pár szóval érintvén a tárgyat — a nagygyűlés elé terjeszti a következő határozati javaslatot a dézsmaföldek felhasználásáról:

A vagyonváltástörvény értelmében kiadott pénzügyminiszeri rendelet alapján, mely szerint elrendelték, hogy az ezer holdon felüli birtokok mind kivétel nélkül föltek, tehát természetben kötelesek leróni a vagyonváltást, kérelemmel fordul a Ker. Kisgazda- és Földmivesszövetség ügy a Földmivesszügyi, mint a Pénzügyminiszterhez, hogy a fent idézett rendelet mielőbbi végrehajtását szorgalmazzák, hogy ez alapon a földigénylők igénye mielőbb kielégíthető legyen és legalább részbeni megvalósuláshoz közeledjen az a nagy földbirtokpolitika cél, melyet a törvény a dézsmaföldek létesítésével elérni óhajit.

A nagygyűlés a határozati javaslatot változtatás nélkül elfogadja.

Ezután Polgár Gyula, a Szövetség országos titkára szólott az aratómunkások védelméről, szomorú példákkal illusztrálván azt a súlyos és méltánytalan helyzetet, melyben egyes vidékek és uradalmak aratómunkásai vannak, ezen állapotokkal szemben való állásfoglalásra kéri a nagygyűlést, hogy végre az aratómunkások is emberi bánásmódban részesüljenek.

Utána Dienes Sándor szerkesztő terjeszti elő és ajánlja elfogadásra a következő határozati javaslatot:

Az újabb időkben, de különösen a földreformtörvény megalkotása óta az aratómunkások a munkaadók részéről nagyon sok méltánytalanságnak és nem éppen emberséges bánásmódnak vannak kitéve, ennek okát a közgyűlés abban látja, hogy a munkások részben azért, mert a keresztény irányzat szolgálatába szegődtek, mert keresztény képviselőre szavaztak, másrészt azért, mert esetleges föld- és házhely-igényeiket munkaadóikkal szemben bejelentették, szenvednek most hátrányt és nem kapnak a földesuraktól aratómunkát. — Kimondja a közgyűlés, hogy felirattal fordul a földmivesszügyi miniszterhez és kéri az aratómunkások védelmére alkotott törvény, illetve rendelet rigorózus végrehajtását és közigazgatási ellenőrzését annak, hogy a munkaadók mindaddig, míg községükben, avagy az azzal szomszédos községekben aratómunkások szerződés nélkül állanak, idegenből nem hozhatnak aratómunkásokat, amennyiben pedig ezt a törvény és rendelet ellenére is megtennék, ne pénz, de szabadságvesztés-büntetéssel sújtassanak. Ugyanílyen büntetéssel sújtassanak mindazok, kik munkásaikat azért bocsátották el, vagy elbocsátással fenyegették meg, mert azok házhely- vagy földigényekkel állottak elő.

Hosztót község aratómunkásainak sérelmét ismerteti Zsilavay Sándor országos ügyvezető elnök és bejelenti a nagygyűlésnek, hogy ebben a sérelmes ügyben személyesen fog eljárni a belügyminiszternél.

Vámocsalád község haszonbérleti ügyét

ismerteti Dienes Sándor szerkesztő, hol is a község lakosságának elutasításával egy zsidó bérlő kapta meg azt az ingatlant, melyre a község lakossága ugyanazon feltételek mellett igényt tartott. E tárgyban egységes tiltakozó állásfoglalásra kéri a nagygyűlést s a Szövetség összes községeit.

A nagygyűlés egyhangúlag tiltakozott Vámocsalád községét ért sérelem miatt.

Kelemen Dezső bakyonsági elnök a háborus vagyonok vagyonváltásáról tartott előadásával meggyőzte a hallgatóságot, hogy mindazok az intézkedések, melyek eddig e tárgyban történtek, nem szolgálják közelről sem azt a célt, hogy: „aki a háború alatt nyereszkedett, milliókra rugó vagyont szerzett most, mikor is a nemzetnek nagy terheket kell elviselelni, az államnak sok pénzre van szüksége, akkor ezek az egyének harácsoló vagyonuk arányában fizessenek is”. A mindvégig érdekes előadást hálással fogadta a hallgatóság.

Dienes Sándor szerkesztő a következő javaslatot terjeszti elő:

A múlt évi közgyűlés után a Ker. Kisgazda- és Földmivesszövetség mozgalmat indított a kisgazdákkal szemben túlmagasan megállapított vagyonváltás leszállítása iránt. A megállapított dézsmát redukálni nem tudtuk, 9—10 milliárdot azonban mégis sikerült lealkudnunk. Kérjük, hogy a pénzügyminiszter egy olyan törvényjavaslatot járuljon a nemzetgyűlés elé, hogy a háborus szerzemények legalább 70—75%^o erejéig köteleztessekn vagyonváltás fizetésére. A pénzügyminiszter ezt a javaslatunkat nem fogadta el, hanem oda módosította, hogy a háborus szerzemények a vagyonváltás kétszeresét fizessék. Ez a javaslat, csak javaslat maradt, ennek letárgyalása a nemzetgyűlésnek nem volt sürgős. A Ker. Kisgazda- és Földmivesszövetség határozatilag kimondja, hogy követeli, miszerint a pénzügyminiszter által oly értelmű törvényjavaslatot nyújtassék be, hogy a háborus szerzemények a vagyonváltás dupláját kötelesek fizetni és ez alól a kötelezettség alól ne véteszenek ki a bankok és pénzintézetek sem, valamint az ilyen pénzcsoportok által szerzett ingatlanok sem.

A közgyűlés a javaslatot több hozzászólás után elfogadja.

Ez után a földmunkásoknak az ellátatlanok közé való felvételéről szól és beterjeszti a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a nagygyűlés, hogy felirattal fordul ügy a földmivesszügyi, mint pedig a népjóléti miniszterhez a földmunkásoknak az ellátatlanok közé való felvétele tárgyában. Mert a földmunkások, ha természetben járandóságokat élveznek, ezt ők fizetés gyanánt kapják és ez alapon őket az ellátatlanok sorából törölni nem lehet, mert a földmunkás, ha természetben járandóságot kap, azt kenyélen eladni, hogy pénzre tehessen szert, melyen magának és családjának a szükséges ruházati és egyéb cikkeket megszerezni tudja. Kéri a közgyűlést, hogy a

földmunkások ne legyenek az állam mostoha gyermekei, hanem róluk ugyanolyan gondoskodás történjék, mint a gyári-, ipari- és egyéb munkásokról és vegyék fel őket is az ellátatlanok közé.

Nyárs István, a Szövetség országos titkára lélekbenemelő szavakkal ecseteli a hadirokkantak-, hadiárvák-, hadiözvegyek fizetését, a hadifogságból hazatérték elviselt szenvedéseit és kifejté, mik azok a teendők, melyeket velük szemben mielőbb meg kell valósítani, minő kedvezményben kell azokat a vagyonváltás tekintetében részesíteni, kik hadifogságot szenvedtek. A lelkeshangu előadást meglegen megéjenezték.

Dienes Sándor szerkesztő, a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Mondja ki a nagygyűlés, hogy felirattal fordul a földmivesszügyi miniszterhez, melyben kéri egy olyan irányu rendelet kibocsátását, hogy mindazok a hadviseltek, kik legalább egy évi hadifogságot szenvedtek, a földreform végrehajtásánál ugyanolyan kedvezményekben részesüljenek, mint azok, kik egy évi frontszolgálatot teljesítettek. Ezt a javaslatot indokolni nem szükséges, mert ennek valóra váltását a tegelemből méltányossági okok követelik.

E tárggyal kapcsolatban mondja ki a közgyűlés, hogy felirattal fordul a népjóléti miniszterhez is és kéri a hadirokkantak, hadiárvák, hadiözvegyek ellátásáról szóló, a miniszter által a Nemzetgyűlésnek benyújtott, de általa nem tárgyalott törvényjavaslatnak sürgős, rendeleti úton való végrehajtását.

(Folytatás a jövő számban.)

Megvalósulás felé halad

a földbirtokreform.

Megváltás alá kerülő nagybirtokok

A Bethlen-kormány megalakulása után egyik első és legfontosabb teendőjének tartotta, hogy minden erővel gyorsítsa a földreform végrehajtását. Több ízben volt alkalmunk már beszámolni arról a hatalmas munkáról, melyet alig háromnegyed év alatt az Országos Földbirtokrendező Biróság végzett. Ujabb értesüléseink szerint eddig mintegy 2500 községben indult meg a földreform végrehajtására irányuló eljárás és közel 1000 községben működnek már a tárgyaló bizottságok. Az országos gazdasági felügyelőnél körülbelül 2000 ügy van feldolgozás alatt.

A Keresztény Kisgazda- és Földmivesszövetség beadványai és kérelmeire eddig több mint 250 községben indult meg az eljárás.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság eddig a következő nagybirtokokra mondotta ki a megváltási eljárást:

Biharmegyében: Szikszai Jenő Monostorpályi;

Györmegyében: Steiner Salamon és Hermann, gróf Esterházy Pál gyömörei, dr. Szalacsy Ferenc és Lajos örökösei, a győri róm. kath. székeskáptalan, a győri ág. hitv. ev. egyház rábaszecsényi;

Somogy megyében: Néhai Pogány Károlyné és a m. kir. közalapítvány gombosi;

Szabolcs megyében: Gróf Szirmai Ottó, gróf Széchenyi Ernő és neje, Csobajai Aladár és József prűgyi, Bodor Zsigmond, Popper Samu és neje örökösainek dombrádi;

Veszprém-ben: Klosterneuburgi kanonokrend sűri, dr. Csöndes László dolospusztai, és állam Inotva-pusztai, gró: Csekonics Endre és Braun Dávidné siómarosi;

Zala megyében: Herceg Batthyány Stratt-

mann László, gróf Billot Ferdinánd bajcsai, a magyar vallásalapítvány és gróf Széchenyi Pálné zalaerdői, a murakeresztúri apátság murakeresztúri és végül:

Zemplénnegyében: Gróf Andrassy Gyula mezőzombori, Nagy Barna alsóbereczki mezőgazdasági birtokaira.

A fentiekből meggyőződhetnek a kételkedő arról az elfogulatlan és pártatlan munkáról, mellyel a földreform ügyét kezelik. Az Országos Földbirtokrendező Biróság ép úgy megindítja az eljárás az állami, mint az egyházi, nemkülönben a főurak, nagybirtokosok és polgárok birtokaira.

Négy angol tengerenagy ellenőrző négy dunai kis őrnaszádunkat. 30 millióba kerül havonta a jóvátételi bizottság. — Newton lord magyarbarát beszéde.

A felsőház tegnapi ülésén a magyarbarát Newton lord hosszabb beszédben ismertette Csonka-Magyarország jelenlegi súlyos gazdasági helyzetét és rámutatott arra, hogy a legyőzött államokra milyen súlyos anyagi terheket rónak az odaküldött „jóvátételi” bizottságok.

Beszédben többek között a következőket mondotta:

— Magyarország pénzügyi helyzete teljesen kétségbeesett, mégis oda is ugyanilyen mértékben küldtek bizottságokat.

— Magyarország tengerészeti ereje mindössze négy, többé-kevésbé ócska dunai őrhajóból áll és ennek ellenére is tengerészeti bizottságot akarnak Magyarországra küldeni, Magyarország lefegyverzésére s ez a bizottság négy tengerenagyból állana.

Az ántant-bizottság katonai osztagának létszáma 150—300 ember és többé kerül, mint a 35.000 főnyi magyar hadsereg. Az első hat hónap folyamán ez a katonai ellenőrző bizottság **220 millió koronába került**, most e bizottság költségei

havonta körülbelül 30 millió koronát tesznek ki.

— E bizottságban a rendfokozat nélküli angol katonák havonként fizetés és pótlékok címén annyit kap,

mint a magyar miniszterelnök egy évben.

Az egész bizottság százmilliókat emészt fel.

— A magyarországi jóvátételi bizottság — egy titkárral és két-három segédeivel — csak lakásbutorozási célokra óriási összegeket adott ki.

— Jelenlegi kiadásait pedig éppen százmillió koronára becsülik havonként.

Lord Seymour annak a reményének adott kifejezést, hogy lord Newton beszéde, mely hí kifejezője a felsőház hangulatának, arra indítja majd a kormányt, hogy megfontolást tárgyává tegye ezt a kérdést.

Egy jókarban lévő 6 lóerejű benzinmotor és cséplő

mindenfélé felszereléssel együtt árverésen a legjobbat ígérőknek eladó. Az árverés f. évi márc. hó 14-én délelőtt 9 órakor lesz. Bánatpénzül 2000 K teendő le. Az érdeklődők megtekinthetik:

Sánder Istvánnal és Hérics Vincével Vasváron.

LEGÚJABB.

Mitől várhatjuk a kereskedelem feléledését.

London, márc. 11.

(M. T. I.) A Westminster Gazette Amerika magatartásáról azt írja, hogy az európai kereskedelem felélesztése Amerika nézete szerint nyilván a párisi egyezmény revíziójától függ.

Az internacionálék egyesítése.

Berlin, márc. 11.

Moszkvából az a jelentés érkezett, hogy Radek a III-ik internacionále végrehajtó bizottságának ülésén kijelentette, hogy Berlinben a II-ik és III-ik internacionale egyesítéséről tárgyalt és hogy a tárgyalások folytán sikerült a II-ik internacionálénak erre vonatkozó hailandóságát megnyerni. A Forwärtss ezzel kapcsolatban közli, hogy Radek és a II-ik internacionále képviselői sohasem tárgyaltak az egyesülésről.

HIREK.

— A „Keresztény Kisgazda- és Földmives Szövetség” térhódítása.

Hevesmegye több községe levélben fordult Zsilay Sándorhoz, a „Keresztény Kisgazda- és Földmives Szövetség” országos ügyvezető elnökéhez, melyben a Szövetséghez való csatlakozásuknak adtak kifejezést, egyben kérték, hogy e célból jelenjen meg közöttük. Zsilay Sándor orsz. ügyv. elnök Márton Jenő főtitkár kíséretében vasárnap (5-én) érkezett Verpelétre, ahol úgy az ottani, mint a környékbeli vezetőséggel tárgyalt a Szövetség kiépítését illetőleg. A tárgyalások során a hevesiek abbéli határozott szándékuknak adtak kifejezést, hogy már a mostani választásokon a Szövetség zászlója alatt akarnak részt venni. Zsilay Sándor orsz. ügyv. elnöknek egyik hevesi kerületben fel is ajánlották a mandátumot, melyet azonban nem fogadhatott el, mivel már Dunántúl egyik kerületében vállalt jelöltséget.

— **Halálözás.** Mély megilletődéssel vettük a gyászos szomorú hirt, hogy Kalmár Károly, az Esterházy-uradalom főszámvevője, a pápai Kath. Kör elnöke, folyó hó 9-én jobblétre szenderült. Az elhunytat széleskörű rokonság, a tisztelők és barátok nagy serege gyászolja, mert meleg, kedves egyénisége nagy irt hagyott maga után Pápa város intelligenciája körében. Nyugodjék békében!

— **A pápai ref. főiskolai ifjusági képzőtársulat a főiskolai ének- és zenekar közreműködésével március 15-én esti 6 órai, 16-án esti fél 8 órai kezdettel 1848 március 15-ikének évfordulója alkalmából emléktüneményt rendez a városi színházban. Műsor: Délelőtt 11 órakor a honvédszobornál: 1. Himnusz. Közének. 2. Márciusi óda 1922-ben. Irtá Tóth Kálmán. Szavalja Veress László. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Csizmadia Dániel, a képzőtársulat ifj. elnöke. 4. Talpra magyar! Szavalja Edelenyi Szabó Gyula. 5. Szózat. Közének. 6. A Petőfi-ház megkoszorúzása. — Az esti színházi ünnepély műsora: 1. Kéler Béla: Magyar vigjáték nyitány. Előadja a főisk. zenekar, Tóth Lajos ének- és zenetanár vezetésével. 2. Márciusi óda 1922-ben. Irtá Tóth Kálmán. Szavalja Veress László. 4. Rieger György: Búcsú. Éneklő a főisk. énekkar Tóth Lajos vezetésével. 4. Ocskay brigadéros. Történeti színmű 4 felv.**

Szereplők: Veress László, Szalay Juliska, Györfly Rózsika, Csizmadia Dániel, Horváth Lajos, Pethő Antal, Hatvani Rózsika, Tóth Kálmán, Szalay Benő, Liber István, Pataky Lajos, Pócz István, Bocsor Elemér, Kovács Vince, Huszár István, Fekete Károly, Edelenyi Gyula, Szabó Árpád, Leitner Tiadar, Kovács János, Glatz Lajos, Mátis Lajos, Bódás János, Hegedűs Lajos, Fülöp János. — A darabban előforduló díszpalotást lejtik: Halász Annus, Hatvani Bözsi, Jttek Irén, Kovács Ilonka, Molnár Juliska, Németh Piri, Seregély Mata, Tóth Ilonka, (a darabban előforduló szülő-palotást lejt: Prégler Etus); Bagócsi Lajos, Borsos István, Lelkes Ferenc, Molnár Gyula, Papp Eerenc, Seregély Béla, Végh István, Zitterbarth Ödön. A táncot betanította Laky József, a ref. hollégium okl. tánctanára.

— **A Hadróá gyűlése.** A hadirokkantak, -özvegyek és -árvák nemzeti szövetsége Pápa városi és vidéki csoportja március hó 19-én délelőtt 10 órakor tartja ez évi rendes közgyűlést a városháza tanácstermében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a választmány 1921. évi működéséről. 3. Jelentés a csoport vagyoni helyzetéről. 4. A költségvetés megállapítása. 5. Jelentés a házihelygyekről. 6. A tisztikar lemondása s új tisztikar választás. 7. Esetlegesindítványok. A gyűlésre a csoport tagjait ez úton is meghívja az Elnökség.

— **Iparkiállítás Kaposváron.** A budapesti Technológiai Iparmúzeum igazgatósága a helyi hatóságok és érdekeltségek bevonásával március 26-án megnyitandó magyarországi iparkiállítást rendez Kaposváron, a vármegyei székház dísztermében. A kiállítás iránt megszerzte óriási az érdeklődés s azon előreláthatóan nemcsak Kaposvár-, hanem Somogyvármegye összes szakmabeli iparosai, iparvállalatai és ipari munkásai részt vesznek készítményeikkel.

— **A postai készpénzforgalom csökkentése.** A kereskedelmi miniszter a postai készpénzforgalom csökkentése érdekében tudvalevőleg múlt év június 1-ével elrendelte, hogy a postahivatalok pénzfelhasználói ne a rendszerint távolabb fekvő igazgatósági pénztárakhoz, illetve a budapesti 70. sz. postahivatalhoz, hanem a kijelölt gyűjtő postahivatalhoz és ezek útján a gyűjtő postahivatalok székhelyén levő megbízott pénztárakhoz küldjék be, ahol is azok elsősorban a helyi pénzpiac szükségletének kielégítésére szolgálnak. Ez az újítás különben bevált és azt eredményezte, hogy a postapénzeknek körülbelül 40%-a még helyben a közgazdaság vérkeringésébe került. Az elért előnynek még szélesebb rétegekre való kiterjeszhetése érdekében f. évi március 1-ével 87 helyen fog a már fennálló szervezet alkalmazást nyerni. Ennek a kibővítésnek az eredményeként a postahivataloknál befolyt pénz még az eddiginél is gyorsabban fog a helyi közgazdasági szükséglet kielégítésére szolgálni.

— **Tolna vármegye megörökíti a hősök emlékét.** Szekszárdról jelentik: A vármegye közönsége körében már régebben mozgalom indult meg a világháborúban elesett hősök emlékezetének megörökítésére. Számos más község után most Medina és Szakadát községek képviselőtestületei határozták el ilyen emlékművek fölállítását.

— **Drágább lett a mozi.** Mindennek az ára meggy felfelé. Természetes, Pápa egyetlen szórakozóhelye, a városi mozi sem menekülhetett az árdragítás hatása alól. Az új árak a következők: Páholyúts 15 K, erkély I. sor 18 K, II. sor 15 K, földszint I. rendű 13 K, II. rendű 10 K, karzat 7 K. A helyi árak emelését az üzemeltetések drágulásával indokolják.

— **Menekült jegyzők kívánsága.** A menekült jegyzők körében panaszt kellett az a körülmény, hogy az államrendőrséghez beosztott menekült jegyzőknek jegyzői szolgálataideje a pénzügyminiszter döntése szerint a nyudijba nem számítható be s a szerb és más területtől kiüldözött jegyzők nem kapják meg mindjárt a tisztviselői kedvezményeket. Eppen ezért azzal a kéréssel fordulnak a kormányhoz, hogy a menekülteknek a tisztviselői kedvezményeket belépésük napján teljes egészében folyósítsa, továbbá állami szolgálatban töltött felvételi és beosztásuk esetén jegyzői szolgálatai idejüket a nyugdíjba számítsák be.

— **Dohánytermelés.** Saját használatra való dohánytermelésre azok a mezőgazdasággal hivatászerűen foglalkozó egyének kaphatnak engedélyt, akik kihágás miatt büntetve nem voltak és igazolják, hogy a szükséges földterületet vagy mint tulajdonosok, vagy mint haszonbérlet birtokosok. Dohánytermelésre csak belsőség, tanyán, puszán, szőlőben pedig csak a lakóház melletti bekerített terület használható. Egy termelő 200 paánta ültetésére nyerhet engedélyt. A saját használatra való dohánytermelési engedélyért 1200 K engedélyilleték fizetendő. Azok, akik dohányt óhajtanak termelni, ezen szándékukat I. évi március hó végéig jelentésként be írásban a községi előjáróságnál.

— **Orsz. tenyészállatvásár.** Márc. hó 18, 19 és 20-án Budapesten országos tenyészállatvásár és mezőgazdasági gépkiallítás lesz, melyre a gazdaközönség figyelmét különösen felhívjuk. Felvilágosítás a polgármesteri hivatalban nyerhető.

— **A kecskeméti gazdák jótékony-sága.** A kecskeméti gazdák saját körükben gabonaadományokat gyűjtenek a szegények részére. A terv megértő levelekre talált a minden hazafias dologban áldozatkés kecskeméti gazdátársadalomnál. A gyűjtőbizottság felkéri a malomokat is, hogy ők is járuljanak hozzá a gyűjtéshez annyiban, hogy a megőrlésre kerülő adománygabona korpájáért is listet adjanak. A gyűjtők úgy tervezik, hogy husvétra minden nyomergő családot adománnyal segíthetnek.

— **Március 20-án lép életbe az új vasuti tarifa.** Az új vasuti árszabás elhalasztásának reménye a közönség részéről alaptalan volt, mert március 20-án életbelépnek az emelt díjtételek.

— **A vetések hengerlése helyrehozza a fagyokozta károkat.** Az idei rendkívüli téli fagyok egyes helyeken az őszi vetések fejlődését károsan befolyásolták. Azoknak a gazdáknak, akiknek a vetésében fagyok kárt okoztak, a földmivelésügyi miniszter ez úton is felhívja a figyelmét arra, hogy a felfagyás káros következményei hengerelés útján nagy mértékben csökkenthetők, esetleg meg is szüntethetők. Csak a saját érdekükben cselekednek tehát a gazdák, ha ott, ahol arra szükség van, az őszi vetések hengerlése megőrténik.

— **Az állami tisztviselők 5—14 éves kora tüdőbeteg gyermekeinek díjmentes szanatóriumi gyógykezeléséről a népjóléti miniszterium gondoskodik óhaj.** Az igényjogosult szülőket, illetve gyámokat felhívja a pápai m. kir. állampénztár, hogy a közelebbi adatok és feltételek megszerzése céljából jelentkezzenek említett hivatal főnökénél.

— **Drágul a gyapjú.** Néhány nap óta a gyapjú ára rohamosan emelkedik. A gyapjú ára nyírva 250 korona. További rohamos emelkedésre lehetünk elkészülve, mert a külföldi piacokon a gyapjú ára egyre emelkedik.

— **Baleset.** Farkasgyepűi községben egyik háznál kutat ástak. Ásás közben sziklára találtak. A sziklába belefúrtak, hogy így azt szétrobbanthassák. A robbanó töltényt behelyezték, amelyet azonban a gyújtó-zsinór nem gyújtott be. A kutások erre lementek a kut gödrébe, elkezdték a sziklát bontogatni, miközben a töltény felrobbant. A meggondolatlan atyafiakat súlyos sérülésekkel emelték ki a kut gödréből.

— **Megdrágul a hajózás is.** Az államvasutak viteldíjmelésével kapcsolatban a hajózási társaságok is emelni fogják tarifájukat 10—20 százalékkal.

— **Tenyészbikavásár.** A vármegyei gazdasági egyesület által Veszprémben rendezendő tenyészbikavásárra közbejött akadályok miatt március 25 és 26-ikára halasztották el.

— **44.000 csecsemő halt el tavaly Magyarországon.** Bernolák Nándor népjóléti miniszter a keresztény női tábor tegnap tartott gyűlésén nyilatkozott a gyermekhalandóság nagy arányairól. A lapokban megjelent közlések ezt a nyilatkozatot nem egészen hiven adják vissza. A valóság tudniillik az, hogy tavaly körülbelül 220.000 gyermek született az ország területén. Ezzel szemben a halálozások száma körülbelül 150.000 volt; ez azonban az összes halálozások száma, amiből az egy éven aluli gyermekekre mintegy 44.000 esett. Ez is megrendítően nagy szám, azonban téves az a beállítás, amely az összes elhalálozásokat gyermekhalandóságnak tüntette föl.

— **Harc egy elítéllel.** A veszprémi törvényszék pénzhamisításért elítélte Almádi I. csetényi lakost, aki azonban a börtönbüntetés elől megszökött, amiért is körözőlevelet bocsátottak ki ellene. A szápári csendőrségnek tudomására jutott, hogy Almádi családja körében tartózkodik. Rajtaütröttek és le akarták tartóztatni. A meglepett szökevény azonban kaszát kapott és valóságos élet-halál harc fejlődött ki közöttük és a csendőrök között. A csendőrök egyike a harc hevében önvédelemből ráölti a veszedelmes emberre és ártalmatlanná tette. Súlyos sebével a zirci Erzsébet-kórházban ápolják.

— **Találtatott pénz,** igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti.

— **Gyilkos csempészek.** Sopronból jelentik: Vasárnap este csempészek meggyilkolták Kalamár József fertőrákosi vadmörparancsnok főzsermestert. A tettesek, akik fertőrákosi lakosok, Ausztriába szöktek.

Hornyolt cementeserép
kapható
KUNT TESTVÉREK
építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

PÁPAI ASZTALOS IPAROSOK SZÖVETKEZETE
PÁPA, TÖRÖK BÁLINT UTCA 1. SZÁM (Sörház).

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy elvállalunk a szakmánkba vágó mindennemű munkát, úgymint **épület-, butor- és portál-munkát, üzleti, kávéházi berendezéseket** adott, vagy saját tervünk után, a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényeket is kielégítő modern és szakszerű kivitelben. Épületmunkákat a lehető legjutányosabb áron, felelőség mellett vállalunk. Saját készítményű butorokat állandóan raktáron tartunk. Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, vagyunk kiváló tisztelettel:

PÁPAI ASZTALOS IPAROSOK SZÖVETKEZETE.

Tőzsde.

Berlin: 200. Hollandia: 195-40.
Newyork: 515^{1/2}. Páris: 46-20.
Milánó: 26-20. Prága: 8-60.
Zágráb: 1-80. Budapest: 0-65.
Bécs: 0-07.

Terménytőzsde:

Buza: 2650—2675. Rozs: 1910—1940.
Zab: 1880—1900.

Budapesten átvéve:

Rozs: 1910—1930.
Takarmányárpa: 1950—2025.
Zab: 1900—1950. Tengeri: 2220—2250.
Korpa: 1475—1500.

Szerkesztő: **Dienes Sándor.**

Lapfeljáró: **Zsifly Sándor.**

Pápa, 1922 Főiskolai könyvtárra

Kertészeti és szőlészeti

munkálatok vezetésére, esetleg alkalmazásra vidékre is vállalkozik

HOLLÓ JENŐ PÁPA,
földmives-iskola, külsőmajor.

Jókai Mór utca 15. szám alatti emeletes ház

szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy elsőrendű

170 cm. magas, 3 éves, világos pej, jegytelen miénnel való fedezetésre a most kezdődő fedeztetési időnyre előjegyzéseket elfogad

TARRÓ IMRE Vanyola.
Veszprémmege.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel **tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betörés-es-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelőség mellett vesz át

igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkérelméti székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesfehervár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Cegléd, Kecskemét és Pápa.